

WGO Water 14 november 2016**Delta-aanpak waterkwaliteit en zoetwater**

Vewin is blij dat de intentieverklaring Delta-aanpak waterkwaliteit en zoetwater met bijbehorende maatregelen door de relevante partijen ondertekend zal worden. Op basis van de motie Jacobi c.s. (Kamerstuk 34 000 J, nr. 16) leidt de Delta-aanpak tot een impuls aan de verbetering van de waterkwaliteit. Vewin is voorstander van het sluiten van een Bestuursakkoord over dit thema in 2017. In de intentieverklaring gaat een groot deel van de maatregelen uit van stimulering. Het is van belang dat in het Bestuursakkoord helder wordt welke maatregelen in regelgeving worden opgenomen die als 'stok achter de deur' gelden, bijvoorbeeld in het 6^e Actieprogramma Nitraatrichtlijn of als aanscherping van de maatregelen in de Tweede Nota Duurzame Gewasbescherming. Aandacht is nodig voor jaarlijkse monitoring.

De doelen van de Kaderrichtlijn Water (KRW) moeten uiterlijk in 2027 behaald zijn. Het kabinet heeft het initiatief genomen om de Europese Commissie te bewegen om het instrument KRW ook na 2027 te kunnen gebruiken voor de ambitie chemisch schoon en ecologisch gezond water. Verlenging van de termijn van de KRW na 2027 is alleen acceptabel wanneer het gaat om extra ambitie voor het verbeteren van de waterkwaliteit op het terrein van opkomende stoffen zoals geneesmiddelen en plastics. Het kan geen alibi zijn voor het verlagen of vertragen van de huidige doelen.

- **Ondersteun de Delta-aanpak waterkwaliteit en zoet water integraal**
- **Zet het verlengen van de termijn van de KRW alleen in voor aanvullende ambities die de Delta-aanpak waterkwaliteit en zoetwater versterken in het halen van de KRW-doelen**

Ketenaanpak Medicijnresten uit Water

Het RIVM rapport 'Geneesmiddelen en Waterkwaliteit' ondersteunt het belang van de Ketenaanpak Medicijnresten uit water. Resten van geneesmiddelen hebben effect op drinkwaterbronnen en waterorganismen. Het drinkwater is van goede kwaliteit, maar de kwaliteit van de bronnen staat onder druk, onder andere vanwege toenemend medicijngebruik en klimaatverandering (langdurige lage waterstanden). In alle schakels van de keten zijn maatregelen nodig; van de ontwikkeling en toepassing tot aan de zuivering van medicijnen. Het is van belang te zorgen dat resten van geneesmiddelen niet in het oppervlaktewater terecht komen, want ook hier geldt: voorkomen is beter dan genezen.

Wat betreft diergeneesmiddelen is meer informatie nodig om de risico's goed te kunnen inschatten. Voor drinkwaterbedrijven en waterbeheerders is het van belang goed inzicht te hebben in de aanwezigheid van verschillende stoffen in het water. Sommige frequent toegepaste diergeneesmiddelen kunnen al bij relatief lage concentraties een risico vormen voor het waterleven. Uit de CLM-studie 'Diergeneesmiddelen en waterkwaliteit' blijkt dat te weinig informatie beschikbaar is om conclusies te kunnen trekken. Verder aandringen van de Staatssecretaris van EZ bij de producenten en voorschrijvers van diergeneesmiddelen op transparantie en openbaarheid van gegevens over de verkoop, het gebruik en de milieubeoordelingen van diergeneesmiddelen is nodig.

- **Ondersteun de Ketenaanpak Medicijnresten uit Water**
- **Maak informatie over diergeneesmiddelen openbaar die van belang is voor risicobeoordeling**

Convenant Kustpact

De duinen zijn essentieel bij de winning en zuivering van drinkwater en vormen strategische zoetwaterbuffers voor de leveringszekerheid aan 6 miljoen burgers in Nederland. Van de duingebieden die drinkwaterbedrijven beheren is 94% aangewezen als Natura2000-gebied. Het is van belang om de drinkwatervoorziening en de gerelateerde natuurgebieden te beschermen. De drinkwatervoorziening is benoemd als een publieke en vitale functie en is aangemerkt als nationaal belang. Op basis van de Drinkwaterwet hebben de overheden een zorgplicht voor de duurzame veiligstelling van de openbare drinkwatervoorziening. Het is essentieel dat de drinkwatervoorziening als nationaal belang ook nationale bescherming krijgt. De

drinkwatervoorziening en de daaraan gerelateerde natuur moeten daarom randvoorwaardelijk zijn voor ruimtelijk-economische ontwikkelingen in het kustgebied.

- **Neem in het Kustpact op dat de drinkwatervoorziening en de daaraan gerelateerde natuur randvoorwaardelijk zijn voor ruimtelijk-economische ontwikkelingen**

Transparantie

De drinkwaterbedrijven leveren op duurzame wijze drinkwater voor een lage prijs: 1.000 liter kost gemiddeld € 1,37. Omdat consumenten niet kunnen kiezen wie hun drinkwater levert zijn drinkwaterbedrijven onderworpen aan wettelijke regels en leggen zij over hun prestaties publiek verantwoording af aan de minister van IenM en de Tweede Kamer. In samenspraak met de ILT en de ACM is sinds de invoering van de Drinkwaterwet een traject gestart om de wettelijke verantwoordingsrapportages af te stemmen op de behoeften van de toezichhouders. Stapsgewijs is gewerkt aan het opbouwen van een complex van transparantie- en verantwoordingsmechanismen passend bij de bepalingen van de wet. In 2016 is voor het eerst gebruik gemaakt van dit ontwikkelde kostprijsmodel. ILT en ACM zijn bezig met het opstellen van een kader waaraan de rapportages van de drinkwaterbedrijven worden getoetst, waarmee heldere definities, eisen en criteria worden vastgelegd waarop het toezicht op de drinkwaterbedrijven wordt gebaseerd.

- **De opstelling van het toetsingskader borgt de transparantie en verantwoording van de drinkwatersector.**

Evaluatie Deltawet

Het is positief dat met de Deltawet een integraal programma voor de lange termijn voor waterveiligheid, zoetwatervoorziening en ruimtelijke adaptatie wettelijk is verankerd. Het Deltaprogramma zoetwater is voor de drinkwatersector van groot belang. Voldoende zoetwater voor de toekomst is cruciaal en een goede kwaliteit is hier onlosmakelijk mee verbonden. Bij droogte manifesteren problemen zich direct in de waterkwaliteit: verzilting, overschrijding van temperatuurnormen en verhoogde concentraties milieuvreemde stoffen. Voor de productie van drinkwater is het van belang dat er onder alle omstandigheden voldoende zoet water van goede kwaliteit is. Het is van belang om in het Deltaprogramma Zoetwater de relatie met waterkwaliteit en ruimtelijk beleid te versterken.

- **Versterk de relatie met waterkwaliteit en ruimtelijk beleid in het Deltaprogramma Zoetwater**

STRONG

Circa 60 % van ons drinkwater wordt gemaakt van grondwater. De ondergrond is cruciaal voor de drinkwatervoorziening. Mijnbouwactiviteiten in de (diepe) ondergrond vormen in toenemende mate een risico voor de bronnen voor de drinkwaterbereiding. In STRONG wordt afgewogen aan welke ondergrondse functies ruimte geboden wordt. Drinkwater is als nationaal belang aangemerkt en verdient daarom voorrang boven een aantal andere activiteiten in de diepe ondergrond. Drinkwaterwinning is ook een zeer kwetsbare functie in de ondergrond. Extra voorzorg bij nieuwe ondergrondse functies is daarom nodig, zeker als risico's nog onvoldoende bekend zijn. Uit eerdere incidenten met boorputten bij mijnbouwactiviteiten blijkt dat het voorkómen van grondwaterverontreiniging niet gegarandeerd kan worden. Wij vinden het gewenst om het voorzorgprincipe te hanteren en mijnbouwactiviteiten uit te sluiten in alle gebieden die voor de waterwinning van belang zijn.

- **Zorg voor verankering van drinkwater als nationaal belang in STRONG**
- **Sluit in STRONG mijnbouwactiviteiten uit in/onder alle gebieden die voor de drinkwatervoorziening van belang zijn**

Mest

Overbemesting is een omvangrijk probleem voor drinkwaterbedrijven. Met name bij kwetsbare grondwaterwinningen in agrarisch gedomineerde gebieden op uitspoelingsgevoelige zandgronden worden normen overschreden voor nitraat, sulfaat, nikkel en hardheid. Om normoverschrijdingen ten gevolge van mestgift te kunnen voorkomen bij grondwaterwinningen voor drinkwaterproductie zijn aanvullende maatregelen nodig in het mestbeleid en het 6e Nitraatactieprogramma. Het is van belang om in de intrekgebieden voor waterwinning de nitraatnorm van 50 mg/l specifiek voor deze gebieden te laten gelden, en de stikstofgebruiksnormen aan te scherpen bij intrekgebieden van kwetsbare winningen die gevoelig zijn voor mestgebruik. Daarmee moet ook bereikt worden het wegnemen van normoverschrijdingen voor zware metalen, sulfaat en hardheid. Voortzetting van projecten gericht op vermindering van emissie van meststoffen blijft noodzakelijk om de normen te kunnen halen.

- **Zorg dat de nitraatnorm van 50 mg/l geldt voor intrekgebieden van grondwaterwinningen voor drinkwaterproductie. Scherp stikstofgebruiksnormen aan bij kwetsbare winningen.**
- **Verbeter handhaving van het mestbeleid en sluit aan bij de Delta-aanpak waterkwaliteit en zoetwater**